

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. J.,** zast. Mgr. Jekatěrinou Sochorovou, se sídlem Dlouhá 16, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 10. 6. 2004, č. j. 11 Az 19/2004 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky, Mgr. Jekatěriny Sochorové, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 12. 1. 2004, č. j. OAM-1986/VL-07-P11-2000. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného, stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, 5 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Doplnil, že další důvody uvede po seznámení s obsahem spisového materiálu. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku Městský soud v Praze dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Městský soud v Praze přitom neshledal žádných pochybení správního orgánu; námitky stěžovatel přitom uváděl toliko v obecné rovině a nijak je nespecifikoval. Na základě výše uvedeného pak Městský soud v Praze uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel obecně formulovanou kasační stížnost, ve které zejména uvedl, že kasační stížnost podává z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně uvedl, že Městský soud v Praze posoudil věc v rozporu s právním řádem, resp. zákonem o azylu, „shledává vážná pochybení všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu“. Navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze. V kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z důvodu značné újmy na svých právech, resp. porušení právních předpisů, k čemuž uvedl, že má reálnou obavu z opuštění České republiky, neb v domovské zemi mu hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů (z jakých nespecifikoval). Požádal rovněž o ustanovení právního zástupce.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2004, č. j. 11 Az 19/2004 - 34 byla stěžovateli ustanovena právní zástupkyně –Mgr. Jekatěrina Sochorová, se sídlem Dlouhá 16, Praha 1.

Zástupkyně stěžovatele kasační stížnost podáním ze dne 25. 10. 2004 k výzvě soudu doplnila. V doplnění kasační stížnosti zástupkyně stěžovatele dále uvedla, že se jí nepodařilo stěžovatele kontaktovat. K věci samé, ve spojení se svým podáním soudu ze dne 25. 8. 2004, poukázala na to, že při svém prvém nahlížení do spisu u Městského soudu v Praze nebyl k dispozici správní spis, a musela proto požádat o prodloužení lhůty k odstranění vad podání stěžovatele. Teprve poté, co byl soudem správní spis ke spisu soudnímu připojen, se s ním zástupkyně mohla seznámit a podání stěžovatele doplnit. Upozornila na obtíže při nahlížení do spisu. Dále uvedla, že ze spisu zjistila, že správní spis nebyl k dispozici ani v průběhu řízení před soudem, kdy stěžovatel chtěl svou žalobu doplnit. To označila za vadu řízení, která vedla k vydání nezákonného rozhodnutí ve věci samé. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stěžovatele v plném rozsahu vyhověl.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že ke kasační stížnosti se vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat. Odkázal na správní spis. K doplnění kasační stížnosti ze strany právní zástupkyně stěžovatele pak uvedl, že ponechává

rozhodnutí na Nejvyšším správním soudu. Navrhl nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých důvodů. Význam prvního z uvedených důvodů, tj. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Městského soudu v Praze však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního

orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal ani naplnění důvodů vymezených pod písm. c) citovaného zákonného ustanovení, které stanoví, že kasační stížnost lze podat i z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce; takové skutečnosti z kasační stížnosti, ani jejího doplnění ani nepřímo nevyplynuly.

Konečně je třeba se vyjádřit i k významu dalšího písmene cit. zákonného ustanovení, tj. písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. K posledně jmenovanému důvodu, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani takto vymezené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu (zejména z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 20. 10. 2000 a z protokolu k pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 10. 12. 2003) Nejvyšší správní soud ve vztahu k souzené věci zejména zjistil, že stěžovatel jako důvod opuštění země původu v průběhu azylového řízení uváděl problémy s policií, zúčastnil se demonstrace proti spojení s Ruskem, byl udeřen do hlavy, ale podařilo se mu ztratit se v davu. Poté jej jednou dva muži v civilu hledali doma, což ví od matky, sám doma v té době nebyl. Má zato, že šlo o policisty, matce ukázali průkaz, ale ona se v tom moc nevyzná. Zeptali se na stěžovatele a odešli, nic jiného matce neřekli. Na položenou otázku odpověděl, že politickou činnost aktivně nevyvíjel. Dále uvedl, že doma nemohl podnikat, že v Bělorusku nemá smysl podnikat, pokud člověk nemá známé, v Bělorusku jsou vysoké daně a na druhé straně mafie, která chce, aby se jí platilo. Dodal, že v Bělorusku „nefungují

lidská práva, doma byl neustále nemocný z důvodu špatné ekologie, radiace“. Doklady o léčbě nemoci v domovské zemi nedoložil, nikdy se tam, jak uvedl, ani neléčil. Stejně tak nedoložil důkazy o výše uvedeném jednání policie. Uvedenou situaci přitom nijak účinně neřešil a z Běloruska odcestoval asi po deseti dnech po své účasti na demonstraci. V České republice byl již v roce 1999, věděl, jak to v České republice chodí, znal trochu česky a chtěl by tady navždy zůstat. Na závěr pohovoru před žalovaným správním orgánem stěžovatel podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočníka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i Městský soud v Praze, a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení.

Ke stěžejní námitce stěžovatele, uvedené v doplnění kasační stížnosti, že v průběhu řízení před Městským soudem v Praze, kdy chtěl stěžovatel svou žalobu doplnit, nebyl k dispozici správní spis, a jedná se tak o vadu řízení, která vedla k vydání nezákonného rozhodnutí ve věci samé, Nejvyšší správní soud především odkazuje na obsah soudního spisu. Z něho je podle prezentačního razítka na č.l. 13 zřejmé, že Městskému soudu v Praze byl správní spis v předmětné věci doručen dne 19. 4. 2004 a tudíž v průběhu řízení před soudem k dispozici byl.

Ze soudního spisu dále vyplývá, že stěžovatel podal dne 3. 2. 2004 k Městskému soudu v Praze žalobu, ve které toliko obecně namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, 5 a § 46 správního řádu. V žalobě uvedl, že další důvody uvede po seznámení s celým obsahem spisového materiálu. Ze spisu však přitom vyplynulo, že stěžovatel žádné další důvody neuvedl a ani se nepokoušel s obsahem soudního spisu seznámit; ve spisu se nenachází záznam o tom, že by chtěl do spisu nahlédnout. Je třeba poznamenat, že stěžovatel se nesnažil účinně chránit svá práva, a k věci se blíže vyjádřit, neboť (nepřímo) souhlasil s vyřízením věci v souladu s § 51 s. ř. s. bez jednání, protože na výzvu soudu, zda souhlasí s projednáním věci bez jeho přítomnosti, která mu byla řádně doručena, ve stanovené lhůtě neodpověděl a nevyjádřil tak svůj nesouhlas.

Nejvyšší správní soud proto nemohl této námitce přisvědčit.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že „shledává vážná pochybení všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu“, stěžovatel nijak nekonkretizoval, v čem by měla taková pochybení spočívat, námitku uvedl jen takto obecně. Nejvyšší správní soud přezkoumal postup žalovaného správního orgánu i Městského soudu v Praze, a neshledal, že by dané orgány v průběhu řízení jakkoliv pochybily. Oba tyto orgány podle názoru Nejvyššího správního soudu postupovaly v souladu se zákonem.

Nejvyšší správní soud rovněž s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledovaní za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před takovýmto pronásledováním. Ojedinělý krok směřující k uplatňování politických práv (v daném případě

jedna tvrzená a nikterak nedoložená účast na demonstraci) nelze považovat za natolik intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za naplnění zákonného důvodu pro udělení azylu, *spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod,* stejně jako tvrzená skutečnost, že se na něj doma ptali policisté, kteří neřekli, proč se na něj ptají, nelze bez dalšího považovat skutečnost objektivně zakládající *odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství stěžovatel má*, tak, jak má tyto důvody na mysli § 12 zákona o azylu.

Obdobně, pokud jde o namítané zdravotní problémy stěžovatele a namítanou obtížnost v Bělorusku podnikat, ani tyto důvody nemohou být považovány za důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť ani tady nejde o pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a tyto nebyly ani jinak v řízení o udělení azylu zjištěny. Závěr Městského soudu v Praze o tom, že stěžovatelem uváděné důvody nemohou být považovány za důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení a je zcela v souladu se zákonem. Městský soud v Praze správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil, byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. S těmito závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a odkazuje na ně.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na výše namítané skutečnosti nebyl dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný správní orgán žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele Mgr. Jekatěrina Sochorová, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [á 1000 Kč - § 11 odst. 1 písm. b), d) - doplnění kasační stížnosti ze dne 3. 9. 2004 – ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky)**.**

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 10. října 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu